

ماهیت حقوقی بارنامه با توجه به کنوانسیون روتردام ۲۰۰۹

آزاده احراری

کارشناس ارشد حقوق تجارت بین الملل

چکیده

در رابطه با حمل و نقل می‌توان از اسنادی یاد کرد که بارنامه به دلیل قابلیت‌ها و کاربردهای وسیع آن اعم از ایجاد تعهد، احراز مسئولیت و ... از اهمیت فزاینده‌ای برخوردار می‌باشد. بارنامه دریایی به رغم داشتن شباهت با چک، حواله و قبض انبار، دارای ماهیت تجاری مختص به خود بوده و به عنوان یک سند تجاری مستقل محسوب می‌شود؛ بنابراین وجود آن در فرایند حمل کالا در دریا می‌تواند آثار به خصوصی را ایجاد نماید. از جمله ماهیت و جایگاه حقوقی که به واسطه این تغییر رویکرد در خصوص بارنامه می‌توان عنوان کرد، تبدیل بارنامه به شکل خاصی از قرارداد بین متصدیان و افراد درگیر در حمل و نقل دریایی شده است. شایان ذکر است این مقاله سعی دارد وضعیت حقوقی بارنامه را در کنوانسیون روتردام مورد بررسی قرار دهد. برای نیل به این هدف تلاش شده است و متن حاضر با نگرشی تطبیقی بین این کنوانسیون و دیگر کنوانسیون‌های سابق در خصوص بارنامه و آثار آن بر افراد درگیر در حمل و نقل دریایی، هدف مورد نظر را تسهیل نماید. از طرفی آنچه بر ایند این تحقیق می‌باشد؛ این مهم است که بارنامه در کنوانسیون روتردام با تغییر عملکرد از رویکرد اسنادی به قراردادی، آثار مختلفی از جمله توسعه مسئولیت متصدی، فرستنده و حتی شخص ثالث را احیا نموده است. در نهایت اینکه اگر چه ایران به این کنوانسیون ملحق نشده است اما به نظر می‌رسد با توجه به خلاءهای مختلف تقنینی و اجرایی که در رابطه با سیستم دریایی و مقررات دریایی کشور داریم می‌توانیم با الحاق به این کنوانسیون آثار مثبتی در رویه حمل و نقل دریایی خود ایجاد نماییم.

واژه‌های کلیدی: بارنامه دریایی، رویکرد اسنادی، رویکرد قراردادی، کنوانسیون روتردام، کنوانسیون هامبورگ.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۷، صفحات ۹۹-۱۱۴